

Cal Francisco

Gaià

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Sector oest del terme de Gaià
Emplaçament	Ctra BV-4401, al km 1,1 ctra BV-4402 direcció Galera i seguir pista asfaltada direcció N i N-E 3 km
Alçada:	446

Coordenades:

Latitud:	41.93774
Longitud:	1.90248
UTM Est (X):	409017
UTM Nord (Y):	4643446

Classificació

Número de fitxa	08090-33
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Contemporani Popular
Segle	XIX-XX
Any	1859
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Teulada i altres parts en estat precari
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	001504200DG04D0001OR
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dj., 24/05/2018 - 02:00

Descripció

Casa de pagès de dimensions modestes, construïda molt probablement el 1859 i emplaçada a la part alta de l'altiplà que s'estén entorn de la masia de Matamala, junt a un conjunt de casetes de característiques i època similars. Consta del cos residencial, de planta rectangular (amb planta baixa més un pis i golfes), que té un cos adossat a la part posterior. Igual com succeeix amb cal Simó, inicialment la casa era més petita i ha estat eixamplada pels dos costats, ja en un moment antic. La façana principal, encarada vers migdia, tenia un portal a l'esquerra i dues finestres al nivell superior, totes emmarcades amb llindes i brancals de pedra, excepte una que ha estat reparada. Fruit de les ampliacions s'hi han afegit altres obertures de menor qualitat. La resta de façanes pràcticament no té obertures. Els murs són de maçoneria i conserven parcialment l'arrebossat tradicional. En algun punt el parament s'ha refet amb totxo. El cos posterior té adossada una tina cilíndrica. A l'interior la casa conserva la llar de foc originària. Els sostres són de llates i rajoles ceràmiques. La casa tenia un forn, que actualment està ensorrat.

Observacions:

A la llinda del portal: 1[8]59

Informació facilitada per Josep Burillo

Història

El gran apogeu de la vinya a la primera meitat del segle XIX va propiciar el sorgiment d'aquest petit nucli de casetes. Es van establir en terres de Matamala, que era el mas principal d'aquesta zona. Li pagaven un cens per treballar les vinyes, més el contracte de parceria habitual, que era d'un quart dels fruits. Per les cases, en canvi, sembla que no pagaven res. Segons les inscripcions de les llindes, cal Simó de Matamala va ser construïda l'any 1856 i cal Francisco el 1859. Cal Correu no té cap data, però probablement es situaria entorn d'aquests anys. Sobre cal Rossinyol, cal Jan i cal Seba, que es troben en emplaçaments més dispersos, no tenim cap notícia sobre el seu any de construcció. Podrien ser d'aquesta mateixa època però no descartem un origen anterior.

Pel que fa específicament a cal Francisco, fins a la dècada de 1940 hi vivia una família que eren coneguts amb el sobrenom de Francisquet. En aquests anys van marxar a viure a Navàs, on van establir-se com a vinaters en una botiga molt popular que està en actiu.

Bibliografia

IGLESIAS PERA, Lluís (2006). Pla Especial Urbanístic pel qual es cataloguen les masies i cases rurals del municipi de Gaià. Ajuntament de Gaià (document no aprovat oficialment), núm. 2

